

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 5/2024
25.07.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: др Илије Зиндовића, председника већа, Марије Терзић и Весне Субић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Николић, адвокат из ..., против туженог ЈКП „Градско саобраћајно предузеће Београд“ са седиштем у Београду, ради исплате, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2605/23 од 30.08.2023. године, у седници одржаној 25.07.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 2605/23 од 30.08.2023. године.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 368/22 од 25.10.2022. године, исправљене решењем истог суда П1 368/22 од 05.04.2023. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца којим је тражио да суд обавезе туженог да тужиоцу исплати на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада, која се исплаћује у готовом новцу, укупан износ од 4.754,10 динара са законском затезном каматом као у њеном садржају, као неоснован. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца да се обавезе тужени да му исплати на име разлике у висини предвиђене неисплаћене накнаде за исхрану у току рада, а која се исплаћује у боновима, укупан износ од 717,60 динара са законском затезном каматом као у њеном садржају као неоснован. Ставом трећим изреке, обавезан је тужилац да накнади туженом трошкове парничног поступка у износу од 950.000,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 2605/23 од 30.08.2023. године, ставом првим изреке, преиначена је пресуда Првог основног суда у Београду П1 368/22 од 25.10.2022. године, исправљена решењем истог суда П1 368/22 од 05.04.2023. године у ставу првом и другом изреке, тако што је усвојен тужбени захтев тужиоца и обавезан тужени да тужиоцу на име разлике у висини накнаде трошкова за исхрану у току рада, која се исплаћује у готовом новцу, износ од 4.036,50 динара и то: за јул 2019. године износ од 2.063,10 динара са законском затезном каматом од 15.08.2019. године до исплате, за децембар 2019. године износ од 1.973,40 динара са законском затезном каматом од 15.01.2019. године до исплате, као и на име разлике у висини предвиђене

неисплаћене накнаде трошкова за исхрану у току рада, која се исплаћује у боновима, укупан износ од 717,60 динара и то за јул 2019. године износ од 478,40 динара са законском затезном каматом од 15.08.2019. године до исплате, за децембар 2019. године износ од 239,20 динара са законском затезном каматом од 15.01.2020. године до исплате. Ставом другим изреке, преиначено је решење о трошковима поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, исправљене решењем истог суда од 05.04.2023. године и то тако што је обавезана тужена да тужиоцу накнади трошкове поступка у износу од 23.300,00 динара. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 21.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију, због погрешне примене материјалног права и предложио да се о ревизији одлучи као изузетно дозвољеној, у смислу одредбе члана 404. Закона о парничном поступку.

С обзиром да је ревизија туженог дозвољена по одредби члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 10/23), то није било потребе да се о истој одлучује као о посебној ревизији.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка прописана одредбом члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у радном односу на неодређено време код туженог који му је, на име накнаде трошкова за исхрану у току рада, применом свог Колективног уговора, исплаћивао месечни износ од 500,00 динара бруто, од чега износ од 300,00 динара у готовом новцу, а 200,00 динара у виду бонова за исхрану, на основу броја дана када је тужилац био присутан на раду. Колективним уговором туженог број 12082, који је ступио на снагу 19.10.2018. године, у одредби члана 64. став 1, предвиђено је право запосленог на месечну накнаду за трошкове исхране у току рада у висини 500,00 динара по радном дану, с тим да ће се 300,00 динара исплатити у новцу, а 200,00 динара у боновима за исхрану. Тужилац тужбеним захтевом тражи исплату разлике у исплаћеној накнади за трошкове исхране у току рада за период јули 2019. и децембар 2019. године пошто му је тужени накнаду исплатио у износу умањеном за плаћене порезе и доприносе сматрајући да износ од 500,00 динара, предвиђен одредбом члана 64. став 1. Колективног уговора туженог, представља „бруто“, накнаду.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је одбио тужбени захтев тужиоца као неоснован, с обзиром да се у конкретној ситуацији не може применити одредба члана 64. Колективног уговора, којом је увећана накнада трошкова исхране на 500,00 динара, већ одредба члана 4. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Апелациони суд је закључио да је првостепени суд на потпуно и правилно утврђено чињенично стање погрешно применио материјално право, па је преиначио првостепену пресуду и усвојио тужбени захтев тужиоца.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 118. став 1. тачка 5 Закона о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду за исхрану у току рада ако послодавац ово право није обезбедио на други начин.

У спорном периоду од децембра 2018. закључно са октобром 2021. године примењивана су два колективна уговора туженог. Одредбама члана 63. Колективног уговора Јавног комуналног предузећа Градско саобраћајно предузеће „Београд“ („Службени лист града Београда“, број 4/15), утврђено је да запослени има право на месечну накнаду за трошкове исхране у току рада у висини од 300,00 динара по радном дану (став 1.) и да се месечна накнада за исхрану у току рада из става 1. овог члана, исплаћује по истеку месеца истовремено са коначном исплатом зараде, на основу присуства на раду запосленог за текући месец (став 2). Према одредби члана 64. став 1. Колективног уговора Јавног комуналног предузећа Градско саобраћајно предузеће „Београд“ („Службени лист града Београда“, број 96/18), запослени има право на месечну накнаду за трошкове исхране у току рада у висини од 500,00 динара по радном дану, с тим да ће се 300,00 динара исплатити у новцу, а 200,00 динара у боновима за исхрану.

Накнада трошкова исхране у току рада у истој висини била је утврђена и одредбом члана 23. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности града Београда („Службени лист града Београда“, број 3/15) и члана 23. Посебног колективног уговора за јавна предузећа у комуналној и стамбеној делатности града Београда („Службени лист града Београда“, број 78/18).

Наиме, у конкретном случају спорно је да ли је колективним уговорима који су важили у утуженом периоду висина накнаде трошкова за исхрану у току рада била предвиђена у бруто или нето износу. Полазећи од тога да је у спорном периоду колективним уговорима код туженог послодавца и посебним колективним уговорима била јасно и недвосмислено уговорена висина накнаде трошкова исхране у току рада која ће се исплатити запосленима, Врховни касациони суд налази да је тужилац имао право на исплату накнаде ових трошкова у тако уговореним износима без умањења за порезе и доприносе по принципу обрачуна бруто зараде установљеном у члану 105. Закона о раду. У ситуацији када се у Колективном уговору наведе конкретан новчани износ који се на име накнаде трошкова има исплатити запосленом, не може се на штету запосленог претпоставити да је реч о уговореном бруто износу, јер је то противно одредби члана 118. став 1. Закона о раду, која прописује право запосленог на накнаду трошкова, па и трошкова исхране у току рада, у складу са општим актом и уговором о раду. Општим актима и уговором о раду у конкретном случају није предвиђено да је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада уговорена у бруто износу.

Неосновани су наводи ревизије да би исплата накнаде трошкова исхране у току рада у нето износу предвиђеном колективним уговорима туженог довела до повећања зараде тужиоца, те да би због тога одредба члана 64. став 1. Колективног уговора код туженог из 2018. године могла бити и ништава имајући у виду одредбу члана 4. Закона о привременом уређивању основице за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава (ништаве су одредбе општег или појединачног акта којима се повећавају основице, коефицијенти и други елементи, односно уводе нови елементи на основу којих се повећава износ плате и другог сталног примања), с обзиром да је у конкретном случају спорна примена, а не измена општег акта (колективног уговора).

На основу члана 414. став 1. ЗПП одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
др Илија Зиндовић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић